

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK

JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Brně rozhodl samosoudcem JUDr. Lukášem Hlouchem, Ph.D., ve věci

žalobce: J. Ř.
bytem X

zastoupen JUDr. Bc. Monikou Ježkovou, advokátkou
sídlem Sv. Čecha 239/1, 674 01 Třebíč
proti

žalované: Česká správa sociálního zabezpečení
sídlem Křížová 25, 225 08 Praha 5

o žalobě proti rozhodnutí žalované ze dne X, č. j. X

takto:

- I. Rozhodnutí žalované ze dne X, č. j. X **se ruší** a věc **se vrací** žalované k dalšímu řízení.
- II. Žalovaná **je povinna** uhradit žalobci na náhradě nákladů řízení částku **12 115 Kč**, a to ve lhůtě 30 dnů ode dne nabytí právní moci tohoto rozsudku k rukám jeho zástupkyně JUDr. Bc. Moniky Ježkové, advokátky, sídlem Sv. Čecha 239/1, 674 01 Třebíč.

Odůvodnění:

I. Vymezení věci

1. Žalobou podanou ke Krajskému soudu v Brně (dále též „krajský soud“) napadl žalobce rozhodnutí žalované ze dne X, č.j. X (dále jen „napadené rozhodnutí“), jímž žalovaná rozhodla o námitkách proti rozhodnutí žalované ze dne 3. 4. 2024, č. j. X (dále jen „prvostupňové rozhodnutí“) tak, že je zamítla a prvostupňové rozhodnutí potvrdila.
2. Prvostupňovým rozhodnutím žalovaná přiznala invalidní důchod žalobci od 6. 2. 2025 invalidní důchod pro invaliditu třetího stupně podle ustanovení § 38 písm. a) zákona č. 155/1995 Sb., o důchodovém pojištění, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „ZDP“), neboť podle posudku Institutu posuzování zdravotního stavu (dále jen „Institut“) ze dne 14. 3. 2025 je žalobce od 6. 2. 2025 invalidní pro invaliditu třetího stupně. Dle uvedeného posudku činí pokles jeho pracovní schopnosti 70 %.

II. Napadené rozhodnutí

3. Z odůvodnění napadeného rozhodnutí ve vztahu k posouzení otázky invalidity žalobce plyne, že žalovaná přezkoumala prvostupňové rozhodnutí v plném rozsahu, včetně uplatněných námitek.
4. Novým posudkem o invaliditě ze dne 20. 6. 2025 bylo zjištěno, že žalobce je invalidní dle § 39 odst. 1 ZDP, neboť jeho pracovní schopnost z důvodu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu poklesla o 70 %. Za rozhodující příčinu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu s nejvýznamnějším dopadem na pokles pracovní schopnosti žalobce přitom posudkový lékař žalované označil paranoidní schizofrenii. Zdravotní stav byl hodnocen srovnatelně dle kapitoly V., položky 3d přílohy k vyhlášce č. 359/2009 Sb., s mírou poklesu pracovní schopnosti v rozmezí 50 - 60 %. Uvedenému zařazení odpovídají duševní poruchy a poruchy chování - schizofrenie, schizofrenní poruchy a poruchy s bludy - těžké postižení. Pokles pracovní schopnosti žalobce byl stanoven na horní hranici uvedeného procentního rozmezí ve výši 60 %. Vzhledem k vlivu zdravotního postižení na schopnost využívat dosažené vzdělání, zkušenosti a znalosti, na schopnost pokračovat v předchozí výdělečné činnosti nebo na schopnost rekvalifikace se podle ustanovení § 3 odst. 2 citované vyhlášky byla tato hodnota zvýšena o 10 procentních bodů na celkových 70 %. Doba platnosti posudku byla stanovena do 31. 3. 2026.
5. Tímto byla napravena chyba v posudkovém závěru Institutu ve zjišťovacím posudku o invaliditě ze dne 14. 3. 2025, kde je chybně uvedena položka 5e. Správně má být uvedena položka 3e, což také plně koresponduje s odůvodněním předmětného posudku. Jedná se pouze o administrativní pochybení a na posudkový závěr, že je žalobce invalidní ve třetím stupni invalidity, nemá tato skutečnost vliv.
6. Lékař Institutu v posudku podrobněji uvedl, že z hlediska pracovní anamnézy se jedná o 36-letého muže, se základním vzděláním (učení nedokončil). Pracoval jako OSVČ (svářeč), pak živnost přerušil a byl zaměstnaný jako dělník, zámečník a lesní dělník (traktorista). V roce 2023 až 2024 pobýval v Rumunsku. Živnost zanikla dne 4. 1. 2025, nyní nikde nepracuje nikde, je v evidenci úřadu práce.
7. Rozhodující příčina dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu odpovídala srovnatelně zdravotnímu postižení uvedenému v kapitole V., položce 3d přílohy k citované vyhlášce, kde je stanoveno rozmezí míry poklesu pracovní schopnosti 50 - 60 %. Rozhodující příčinou dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu žalobce s nejvýznamnějším dopadem na pokles pracovní schopnosti je paranoidní schizofrenie. Míra poklesu pracovní schopnosti je stanovena na horní hranici uvedeného rozmezí ve výši 60 % a pro

charakter profese byla dále navýšena o 10 procentních bodů na celkových 70 %. Nebylo oproti prvoinstančnímu posouzení hodnoceno dle písmene 3e, stejné kapitoly přílohy k citované vyhlášce, neboť posudková kritéria této vyšší položky žalobce nenaplní ani srovnáním (časté ataky s funkčně těžkou reziduální symptomatikou, trvalá psychotická nebo reziduální symptomatika těžkého stupně, závažné narušení výkonu téměř všech denních aktivit).

8. Lékař Institutu hodnotil stav jako dlouhodobě nepříznivý k srpnu 2021, neboť žalobce byl psychiatricky léčen od prosince 2020 a první hospitalizace proběhla v období května až června 2021 a byla uzavřena jako akutní a přechodná psychotická porucha (pravděpodobně v důsledku neužívání léčby), osobnost paranoidní a schizoidní, což zatím nenaplněvalo definici dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu (stav mohl být řešen v dočasné pracovní neschopnosti). Při propuštění z nemocnice v srpnu 2021 mu byla stanovena diagnóza disociální porucha osobnosti. S ohledem na délku trvání osobnostní problematiky lze již dlouhodobě nepříznivý zdravotní stav stanovit (i v souladu se závěrem psychiatra).
9. U žalobce bylo možno v tomto období poruchu osobnosti hodnotit jako středně těžké postižení (tj. stavy s podstatným narušením pracovního a společenského filtrování, závažné maladaptivní chování opakované situační dekompenzace). S ohledem na nedodržování léčby a pokračující podnikání (v listopadu 2023 dokonce odjel hledat práci do Rumunska, kde byl spokojený) bylo možno hodnotit na dolní hranici dané položky, s mírou poklesu pracovní schopnosti ve výši 30 % bez dalšího zvýšení, neboť rozsah vykonávané práce nelze objektivizovat, což invaliditě neodpovídá. V lednu 2024 soudní znalkyně v oboru psychiatrie dle anamnézy a vývoje onemocnění stanovila diagnózu paranoidní schizofrenie a na základě jejího posudku je žalobce od 5. 11. 2024 omezen ve svéprávnosti a od listopadu 2024 zároveň podstupuje psychiatrickou ambulantní léčbu deiktickým antipsychotikem a na této léčbě se dle nálezu z února 2025 jeho stav pozvolna zlepšuje.
10. Lékař Institutu na základě komplexního zhodnocení zdravotního stavu konstatoval, že ode dne 6. 2. 2025 jsou naplněna kritéria invalidizace třetího stupně. Lékař Institutu dále uvedl, že posudkový závěr Institutu vycházel ze správného použití posudkových kritérií, protože zdravotní stav a stupeň invalidity byl posouzen v souladu se zákonem a vyhláškou č. 359/2009 Sb., a neshledává medicínské důvody ke změně posudkového závěru, který tímto potvrdil.
11. Z uvedených důvodů byly námitky žalobce zamítnuty a prvostupňové rozhodnutí bylo potvrzeno.

III. Žaloba

12. V žalobě vznesl žalobce následující žalobní body. Zpochybnil správnost stanovení data vzniku invalidity ke dni 6. 2. 2025. Poukázal na skutečnost, že dne 5. 11. 2024 byl omezen na svéprávnosti po dobu 5 let. Na základě znaleckého posudku mu byla diagnostikována paranoidní schizofrenie. Diagnóza disociální poruchy ze srpna 2021 z Psychiatrické léčebny Jihlava byla mylná a jeho osobnost byla změněna schizofrenií.

13. Žalobce nesouhlasil s tím, že invaliditě neodpovídal stav, kdy v listopadu 2023 odjel do Rumunska hledat práci a své matce textovou zprávou uváděl, že je spokojený. V Rumunsku nepracoval a toulal se, což je u schizofreniků známý projev jejich nemoci.
14. Žalobce trvá na tom, že již od první psychiatrické hospitalizace v Psychiatrické nemocnici v Jihlavě (dále jen „PN Jihlava“) v květnu až červnu 2021 byl invalidní. Léčil se ambulantně od prosince 2020, kdy ještě pracoval, ale po hospitalizaci v PN Jihlava už toho nebyl schopen a stav se dále zhoršoval. Žalobce tedy navrhl, aby mu byl invalidní důchod přiznán zpětně ode dne přijetí do psychiatrické hospitalizace v Jihlavě, tedy ke dni 18. 5. 2021.
15. Z uvedených důvodů navrhl zrušení napadeného rozhodnutí a vrácení věci žalované k dalšímu řízení.

IV. Vyjádření žalované

16. Žalovaná ve svém vyjádření ze dne 9. 9. 2025 shrnula obsah napadeného rozhodnutí a průběh správního řízení o žádosti. Podle posudku Institutu vypracovaného v námitkovém řízení je rozhodující příčinou dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu žalobce s nejvýznamnějším dopadem na pokles pracovní schopnosti je zdravotní postižení uvedené v kapitole V, položce 3d přílohy k vyhlášce č. 359/2009 Sb., pro které se stanovuje míra poklesu pracovní schopnosti 50 - 60 %. Vzhledem k jeho vlivu na schopnost využívat dosažené vzdělání, zkušenosti a znalosti, na schopnost pokračovat v předchozí výdělečné činnosti nebo na schopnost rekvalifikace se podle § 3 odst. 2 cit. vyhlášky zvyšuje tato hodnota o 10 % a celkově činí 70 %.
17. Žalovaná zmínila, že novým posudkem o invaliditě byla napravena chyba v posudkovém závěru zjišťovacího posudku o invaliditě ze dne 14. 3. 2025, kde byla mylně uvedena položka 5e. Co se týká dne vzniku invalidity, ten byl stanoven ke dni psychiatrického vyšetření dne 6. 2. 2025, tj. dnem, kdy lze spolehlivě stanovit aktuální tíži dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu.
18. S ohledem na uvedený posudek žalovaná vydala napadené rozhodnutí. Je přesvědčena, že po zhodnocení veškeré předložené zdravotnické dokumentace žalobce byl posudkem vypracovaným lékařem Institutu plně posouzen a zjištěn jeho zdravotní stav. Při vyhodnocení posudkových závěrů bylo vycházeno ze zjištěných diagnóz. Posudek považuje žalovaná za objektivní. Ve věci žalovaná s ohledem na námitky žalobce navrhla důkaz posudkem příslušné posudkové komise MPSV ČR ve smyslu ustanovení § 4 odst. 2 zákona č. 582/1991 Sb., o organizaci a provádění sociálního zabezpečení, ve znění pozdějších předpisů. Navrhla krajskému soudu, aby žalobu zamítl jako nedůvodnou, neboť bylo rozhodováno v souladu s platnými právními předpisy.

V. Řízení před krajským soudem

19. Krajský soud předně posuzoval, zda byly splněny podmínky řízení, přičemž dospěl k závěru, že žaloba byla podána včas [§ 72 odst. 1 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s. ř. s.“)], osobou k tomu oprávněnou (§ 65 odst. 1 s. ř. s.) a jedná se o žalobu přípustnou (zejména § 65, § 68 a § 70 s. ř. s.).
20. V souladu s § 75 odst. 1, 2 s. ř. s. přezkoumal krajský soud napadené rozhodnutí v mezích žalobních bodů, včetně řízení předcházejícího jeho vydání, přičemž vycházel ze

skutkového a právního stavu, který tu byl v době rozhodování správního orgánu. Při zjišťování skutkového stavu vycházel soud z posudkového a dávkového spisu předložených žalovanou a dalšího dokazování při jednání soudu.

21. Ze **správního spisu** žalované a posudkového spisu Institutu vyplývají následující skutečnosti. Žalobce si podal žádost o přiznání invalidního důchodu. Ve správním řízení byl předložen žalované posudek MUDr. M. H. ze dne 20. 1. 2024 o duševním stavu žalobce, který byl zpracován na základě zadání Okresního soudu v Třebíči v řízení o omezení svéprávnosti. Dále je ve spisu založena též lékařská zpráva téže lékařky ze dne 26. 2. 2025, dále také profesní dotazník, z něhož vyplývá pracovní anamnéza dělnických profesí žalobce (naposledy vykonával činnost svářeče a lesního dělníka). V řízení byl vypracován zjišťovací posudek o invaliditě ze dne 14. 3. 2025, podle nějž invalidita žalobce vznikla dne 6. 2. 2025 ve třetím stupni, pokles pracovní schopnosti byl vyčíslen dle kapitoly V., položky 5e přílohy k vyhlášce č. 359/2009 Sb. na 70 %. Podle posudkového zhodnocení se jedná o zvláště těžké funkční postižení s častými atakami s funkčně těžkou reziduální symptomatikou, výkon některých aktivit podstatně narušen. Datum vzniku invalidity bylo stanoveno odborným nálezem prokazujícím změnu zdravotního stavu ke dni 6. 2. 2025.
22. Krajský soud nechal vypracovat posudek **PK MPSV v Brně** ze dne 27. 11. 2025, která zasedala ve složení předsedkyně komise a odborného psychiatra. Žalobce i jeho opatrovnice byli při jednání komise přítomni a žalobce byl vyšetřen přítomnými lékaři. Dostal příležitost popsat své zdravotní potíže i aktuální stav onemocnění. PK MPSV dále vycházela z posudkového spisu, zdravotní dokumentace z psychiatrie (MUDr. M. H., Brno), zdravotní dokumentace z psychiatrie (MUDr. J. D., Třebíč). PK MPSV měla k dispozici nálezy z námitkového řízení, konkrétně psychiatrický nález (MUDr. H. ze dne 3. 2. 2025) a znalecký posudek z oboru psychiatrie (MUDr. H. ze dne 20. 1. 2024).
23. Z vyšetření při jednání komise PK MPSV objektivně zjistila, že žalobce je plně orientovaný vlastní osobou i vnějšími skutečnostmi, navazuje ochotně slovní kontakt, je patrný lehký psychomotorický útlum, oploštění emotivity, odpovědi jsou správné v kategorii položené otázky. Aktuálně nejsou přítomny kvalitativní poruchy chování ani myšlení, ohledně vzpomínek na prožitky z minulosti uvádí nejistotu. Psychický stav lze hodnotit v současné době jako stabilizovanou remisi psychotického onemocnění. Žalobce byl posouzen jako lesní dělník.
24. V posudkovém zhodnocení PK MPSV uvedla, že žalobce byl poprvé vyšetřen ambulantně psychiatricky u MUDr. H. dne 5. 10. 2023 v rámci vypracování znaleckého posudku, ze dne 20. 1. 2024 se závěrem, že se jedná se závažné duševní onemocnění (paranoidní schizofrenii). Dle dalšího vyšetření MUDr. H. ze dne 6. 2. 2025 všechny indicie svědčí pro skutečnost, že žalobce trpí schizofrenním onemocněním, které bylo krátkodobě léčeno, ale poté již nikoliv. Duševní onemocnění bylo rozpoznáno až v roce 2023, po zahájení léčby v listopadu 2024 se jeho stav zlepšil v sociální oblasti. Žalobce není schopen pravidelné pracovní činnosti, neboť jeho pracovní schopnost je vymizelá.
25. Stran posouzení invalidity a jejího vzniku vycházela PK MPSV z dostupných lékařských nálezů, konkrétně z psychiatrických nálezů, které objektivizují jeho zdravotní stav. Doložená odborná vyšetření prokazují v období od 13. 1. 2021 léčbu žalobce pro poruchu osobnosti, konkretizovanou za opakovaných hospitalizací jako disociativní poruchu osobnosti. V průběhu léčby došlo ke čtyřem dekompenzacím psychického

stavu, pro které byl žalobce hospitalizován na psychiatrickém oddělení, Ve dvou případech šlo o dekompenzaci do psychotické hloubky, přičemž nelze vyloučit podíl užívání psychoaktivních látek, nadále však stav uzavírán jako porucha osobnosti disociativního charakteru, při znovuzavedení medikace propuštěn vždy v kompenzovaném stavu, naposledy 27. 2. 2023.

26. Poté již žalobce pravidelně nedocházel na psychiatrii a pravděpodobně byl i bez pravidelného užívání medikace, a znovu došlo k dekompenzaci zdravotního stavu. Proto byla zahájena léčba ambulantně psychiatricky u MUDr H., která současně zpracovala i znalecký posudek. Poprvé vyšetřen dne 5. 10. 2023, následně pak jmenovaná znalkyně sbírala anamnestické údaje o posuzovaném, přičemž stav z diagnostického a léčebného hlediska uzavřela dne 24. 1. 2024 jako paranoidní schizofrenii se zavedenou příslušnou terapií.
27. V mezidobí žalobce odjel do Rumunska, kde chodil na výlety v přírodě. Onemocnění paranoidní schizofrenií je tedy jednoznačně objektivizováno a stanoveno vypracováním posudku MUDr. H. dne 20. 1. 2024. Toto datum považuje i PK MPSV Brno za průkaz pro vznik invalidity třetího stupně, neboť žalobce má již v předchozím období psychiatrickou anamnézu včetně léčby. Sice šlo o jiné onemocnění, nicméně psychické potíže jsou dlouhodobého charakteru, a to minimálně od roku 2021 a kritérium dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu je tak naplněno.
28. Stran předchozího období od 13. 1. 2021 do 19. 1. 2024 je žalobce sledován a léčen pro poruchu osobnosti, tedy cca 3 roky. V průběhu léčby došlo ke čtyřem dekompenzacím, které byly řešeny hospitalizací na psychiatrickém pracovišti, a to vždy s úpravou stavu a s odezněním případné přechodné psychotické symptomatologie. Vyšetření v PN Jihlava neprokazují u žalobce onemocnění paranoidní schizofrenií, přičemž žalobce byl veden jako porucha osobnosti disociativního charakteru. Tuto poruchu osobnosti hodnotila PK MPSV s přísedícím lékařem v oboru psychiatrie jako středně těžkou, kdy bylo podstatně narušeno pracovní a společenské fungování žalobce, projevovalo se závažné maladaptivní chování a byly přítomny opakované situační dekompenzace. Stav odpovídal kapitole V, položce 7c přílohy k vyhl. č. 359/2009 Sb., s ohledem na opakované dekompenzace s hospitalizací byla zvolena horní hranice 45 %. Současně nebylo v tomto období prokázáno onemocnění paranoidní schizofrenií dle kapitole V, položce 3 přílohy k vyhlášce č. 359/2009 Sb.
29. PK MPSV dospěla k posudkovému závěru, že od 13. 1. 2021 do 19. 1. 2024 byl žalobce invalidní podle § 39 odst. 1 ZDP. Šlo o invaliditu prvního stupně s poklesem pracovní schopnosti z důvodu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu nejméně o 35 %, nedosahoval však více než 49 %.
30. Od 20. 1. 2024 byl invalidní podle § 39 odst. 1 ZDP. Rozhodující příčina dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu byla určena dle kapitoly V., položky 3d přílohy k vyhlášce č. 359/2009 Sb. s poklesem pracovní schopnosti ve výši 60 % a dalším navýšením o 10 %. Šlo o invaliditu třetího stupně s poklesem pracovní schopnosti z důvodu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu nejméně o 70 %. Doba platnosti posudku byla stanovena do 30. 11. 2028.
31. Krajský soud nařídil ve věci **ústní jednání**, které se uskutečnilo dne 31. 3. 2026 za účasti zástupkyně žalobce a zástupkyně žalované v omluvené nepřítomnosti žalobce. Krajský soud shrnul obsah napadeného rozhodnutí, soudního spisu a konstatoval obsah

správních spisů. Zástupkyně žalobce trvala na žalobě a setrvala na žalobním petitu. Zástupkyně žalované odkázala na vyjádření k žalobě. K obsahu správního spisu neměli zástupkyně účastníků námitky. Krajský soud provedl důkaz posudkem PK MPSV ze dne 27. 11. 2025 a dal účastníkům možnost k vyjádření k výsledkům dokazování. Zástupkyně žalobce k výsledku dokazování uvedla, že souhlasí se závěry posudku PK MPSV. Zástupkyně žalované sdělila, že proti závěrům posudku PK MPSV nemá námitky. Jelikož účastníci neměli další návrhy na dokazování, krajský soud je ukončil a po vyslechnutí konečných návrhů, v nichž zástupkyně žalobce setrvala na petitu žaloby a navrhla přiznání náhrady nákladů právního zastoupení, které doložila, a žalovaná ponechala rozhodnutí na úvaze soudu, přistoupil k vyhlášení rozsudku ve věci samé.

VI. Posouzení věci krajským soudem

32. Žaloba je důvodná.

33. Právní úprava posuzování invalidity a podmínek nároku na invalidní důchod je obsažena v § 39 ZDP, který ve znění platném a účinném po 31. 12. 2009 upravuje tři stupně invalidity. Jestliže pracovní schopnost pojištěnce poklesla nejméně o 35 %, avšak nejvíce o 49 %, jedná se o invaliditu prvního stupně. Pokud se jedná o pokles pracovní schopnosti nejméně o 50 %, avšak nejvíce o 69 %, jedná se o invaliditu druhého stupně, a konečně v případě poklesu nejméně o 70 % se jedná o invaliditu třetího stupně. Při určování poklesu pracovní schopnosti se mj. bere v úvahu, zda jde o zdravotní postižení trvale ovlivňující pracovní schopnost, zda se jedná o tzv. stabilizovaný zdravotní stav a zda a jak je pojištěnec na své zdravotní postižení adaptován. Podle § 39 odst. 6 ZDP platí, že za stabilizovaný zdravotní stav [odstavec 4 písm. b)] se považuje takový zdravotní stav, který se ustálil na úrovni, která umožňuje pojištěnci vykonávat výdělečnou činnost bez zhoršení zdravotního stavu vlivem takové činnosti; udržení stabilizace zdravotního stavu může být přitom podmíněno dodržováním určité léčby nebo pracovních omezení.
34. Správní rozhodnutí o nároku na invalidní důchod je závislé především na odborném lékařském posouzení. Podle právní úpravy platné a účinné po 31. 12. 2009 platí, že zdravotní stav a pracovní schopnost občanů pro účely přezkumného řízení soudního ve věcech důchodového pojištění a pro účely odvolacího řízení správního (tzn. námitkového řízení) posuzuje Ministerstvo práce a sociálních věcí, pokud bylo napadené rozhodnutí vydáno na základě posudku okresní správy sociálního zabezpečení; za tím účelem zřizuje jako své orgány posudkové komise. Při přezkumu takového rozhodnutí neposuzuje soud věcnou správnost posudku, neboť k tomu nemá potřebné odborné znalosti. Posudek PK MPSV soud hodnotí jako každý jiný důkaz podle zásad upravených v § 77 odst. 2 s. ř. s., avšak s ohledem na mimořádný význam v tomto řízení bývá tento posudek důkazem rozhodujícím v případech, kdy z hlediska své celistvosti a přesvědčivosti nevzbuzuje žádných pochyb, a nejsou-li tu ani žádné jiné skutečnosti nebo důkazy, kterými by správnost posudku mohla být zpochybněna (viz rozsudky Nejvyššího správního soudu ze dne 7. 6. 2018, č. j. 9 Ads 219/2017-28, ze dne 28. 2. 2020, č. j. 3 Ads 214/2019-30, či ze dne 26. 10. 2020, č. j. 3 Ads 289/2019-34; rozhodnutí jsou dostupná na www.nssoud.cz).
35. Požadavek úplnosti a přesvědčivosti kladený na tyto posudky potom spočívá v tom, aby se lékařský posudkový orgán vypořádal se všemi rozhodujícími skutečnostmi, především s těmi, které žalobce namítá, a aby své posudkové závěry náležitě odůvodnil (viz rozsudky Nejvyššího správního soudu ze dne 25. 6. 2003, č. j. 2 Ads 9/2003-50, ze dne 5.

6. 2013, č. j. 3 Ads 74/2012-16, či ze dne 2. 7. 2014, č. j. 3 Ads 108/2013-19). Jelikož žalovaná rozhoduje o nároku na invalidní důchod, příp. o změně tohoto nároku či jeho odnětí, ve dvouinstančním řízení, jsou zejména na její rozhodnutí v námitkovém řízení kladeny nároky na jasnost, srozumitelnost a úplnost odůvodnění (viz rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 7. 9. 2011, č. j. 6 Ads 99/2011-43). Jsou-li v posudkových hodnoceních zdravotního stavu rozpory, může je krajský soud v rámci doplňování zjišťování skutkového stavu řešit i porovnáním tzv. srovnávacího posudku PK MPSV (viz rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 10. 5. 2013, č. j. 6 Ads 12/2013-22). Rozhoduje-li pak žalovaná o odnětí určité dávky, musí v odůvodnění svého rozhodnutí jednoznačně vysvětlit, proč příjemce dávky již nesplňuje podmínky, na základě kterých mu byla dávka přiznána (viz rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 28. 5. 2009, č. j. 4 Ads 14/2009-37).
36. Náležitosti posudku upravuje s účinností od 1. 1. 2010 ustanovení § 7 vyhlášky o posuzování invalidity. Posudek o invaliditě musí obsahovat mimo formálních náležitostí rovněž účel posouzení a datum posouzení zdravotního stavu a pracovní schopnosti pojištěnce, výčet rozhodujících podkladů o zdravotním stavu pojištěnce, z nichž orgán sociálního zabezpečení vycházel při posouzení zdravotního stavu a pracovní schopnosti pojištěnce, skutková zjištění, ke kterým orgán sociálního zabezpečení dospěl při posuzování zdravotního stavu a pracovní schopnosti pojištěnce, výsledek posouzení zdravotního stavu a míry poklesu pracovní schopnosti se stanovením, zda se jedná o dlouhodobě nepříznivý zdravotní stav, stanovení míry poklesu pracovní schopnosti, stupně invalidity, dne vzniku invalidity, dne změny stupně invalidity nebo dne zániku invalidity, schopnosti využití zachované pracovní schopnosti podle § 5 u pojištěnce, jehož míra poklesu pracovní schopnosti činí nejméně 35 % a nejvíce 69 %, a zda je pojištěnec v případě poklesu pracovní schopnosti nejméně o 70 % schopen výdělečné činnosti za zcela mimořádných podmínek. Obligatorní náležitosti posudku je rovněž odůvodnění výsledku posouzení zdravotního stavu a míry poklesu pracovní schopnosti. Jde-li přitom alespoň o invaliditu I. či II. stupně (tedy pokles pracovní schopnosti v rozmezí nejméně o 35 %, avšak nejvíce o 69 %), musí posudek obsahovat rovněž tzv. pracovní rekomandaci, tedy doporučení stran vhodného druhu práce, kterou je pojištěnec schopen při svém zdravotním postižení vykonávat (srov. k tomu rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 19. 6. 2012, č. j. 4 Ads 19/2012-18).
37. Krajský soud vyhodnotil námitky žalobce proti napadenému rozhodnutí ve světle zjištěného skutkového stavu, který byl doplněn provedeným důkazem posudkem PK MPSV ze dne 27. 11. 2025. Posudek je z hlediska svých podkladů založen na posudkovém spisu Institutu, relevantních lékařských zprávách z psychiatrie (MUDr. H.), zprávách z hospitalizace i psychologických vyšetřeních, a také na vyšetření žalobce při jednání komise odborným psychiatrem. PK MPSV vycházela také ze znaleckého posudku z civilního řízení o omezení svéprávnosti. Žalobce úplnost posudku PK MPSV nijak nerozpороval a neučinila tak ani žalovaná. Předložený posudek PK MPSV splňuje všechny podstatné formální náležitosti ve smyslu citované vyhlášky o posuzování invalidity a z hlediska svých podkladů je celistvý a úplný.
38. Ohledně přesvědčivosti předloženého posudku PK MPSV krajský soud vycházel z toho, že na rozdíl od posudku lékaře vypracovaného v námitkovém řízení i zjišťovacího posudku Institutu ze dne 14. 3. 2025 bylo při jednání PK MPSV provedeno vyšetření žalobce přísedícím psychiatrem. Tato posudková zjištění se také promítla do posudkové

kvalifikace a posudkového zhodnocení. Posudek se soustředil na otázku, kdy dlouhodobě nepříznivý zdravotní stav žalobce již prokazatelně invalidizoval. V tomto ohledu je třeba zdůraznit, že psychická zdravotní postižení mívají obecně pozvolný nástup, na rozdíl od zdravotních postižení způsobených kupř. úrazem či jinou náhlou změnou zdravotního stavu. I zde je zapotřebí zkoumat ustálení zdravotního stavu tak, aby splňoval kritéria definice dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu, z níž také PK MPSV vycházela. Zásadní rozdíl v posudkovém hodnocení celkového vývoje zdravotního stavu žalobce spatřuje PK MPSV v tom, že již ode dne 13. 1. 2021 do 19. 1. 2024 komise spatřuje v dlouhodobě nepříznivém zdravotním stavu žalobce invaliditu, a to v prvním stupni. Rozhodující příčinou tohoto stavu bylo psychické postižení (disociativní porucha) kvalifikované podle kapitoly V. položky 7c přílohy k vyhlášce č. 359/2009 Sb., která již omezovala pracovní schopnost žalobce.

39. Druhým klíčovým rozdílem je závěr PK MPSV o datu vzniku invalidity III. stupně, kterou komise posunula zpětně k datu zpracování znaleckého posudku (20. 1. 2024), který považuje z hlediska skutkových zjištění za dostatečný důkaz invalidizace žalobce v tomto stupni invalidity. Posudková kvalifikace rozhodující příčiny tohoto stavu je shodná s předcházejícím posudkem Institutu z námitkového řízení, a to včetně určení míry poklesu pracovní schopnosti. Vzhledem k tomu, že i původní určení data vzniku invalidity třetího stupně bylo metodicky provedeno k datu 6. 2. 2025 a vycházelo tak z data jiné lékařské zprávy MUDr. H., krajský soud považuje toto upřesnění a posun směrem nazpět za přesvědčivé sladění celkového obrazu geneze invalidity žalobce.
40. Krajský soud souhrnně konstatuje, že proti závěrům posudku PK MPSV nijak nebrojili ani účastníci tohoto řízení a jsou s nimi zajedno. Další návrhy na posudkové dokazování nebyly v této věci vzneseny, a proto krajský soud takové dokazování neprováděl a při posouzení věci vycházel z vypracovaného posudku PK MPSV ze dne 27. 11. 2025 jako ze stěžejního důkazu v otázce invalidity žalobce.

41. To znamená, že pro další řízení je žalovaná provedeným dokazováním tímto posudkem vázána. Žalobce tedy byl již ode dne 13. 1. 2021 do 19. 1. 2024 invalidní v prvním stupni invalidity. Ode dne 20. 1. 2024 dále, tedy i k datu vydání napadeného rozhodnutí žalované, byl invalidní ve třetím stupni invalidity. Žalovaná tedy zjistila ve správním řízení na základě posudků Institutu skutkový stav věci nesprávně, a proto napadené rozhodnutí nemůže v soudním přezkumu obstát.

VII. Závěr a náhrada nákladů řízení

42. Vzhledem k tomu, že napadené rozhodnutí spočívalo na chybném zjištění otázky invalidity žalobce, krajský soud tedy zrušil napadené rozhodnutí a vrátil věc žalované k dalšímu řízení [§ 76 odst. 1 písm. b) s.ř.s.], jak je ve výroku I. tohoto rozsudku uvedeno.
43. Pro další řízení je žalovaná povinna vycházet z následujícího právního názoru soudu, jakož i z výsledků dokazování provedeného v otázce invalidity v soudním řízení (§ 78 odst. 5 s.ř.s.). Žalovaná je tudíž povinna rozhodnout znovu o nároku na invalidní důchod žalobce a v případě jeho přiznání také rozhodnout o doplatku invalidního důchodu za dobu, po kterou jej žalobce nepobíral, resp. mu za ni nebyl přiznán, ačkoliv byl invalidní

v I. stupni již ode dne 13. 1. 2021. Dále žalovaná promítne do svého rozhodování prokázaný vznik invalidity III. stupně již ode dne 20. 1. 2024.

44. O náhradě nákladů řízení krajský soud rozhodl tak, že úspěšnému žalobci přiznal náhradu nákladů řízení spočívající v náhradě nákladů na právní zastoupení při ústním jednání soudu dne 31. 3. 2026. Právní pomoc advokátky lze považovat za účelně vynaložený náklad. Soud započítal zástupkyni dva úkony spočívající v převzetí a přípravě zastoupení a účasti na soudním jednání v sazbě dle novelizovaného znění advokátního tarifu ode dne 1. 1. 2025 (§ 9 odst. 5 ve spojení s § 7 bod 5 advokátního tarifu v platném a účinném znění), tedy dvakrát 4 620 Kč, což činí 9 240 Kč. K tomu náleží dvakrát režijní paušál ve výši 450 Kč, tedy celkem 900 Kč.
45. Dále krajský soud přiznal náhradu cestovného zástupkyni žalobce, která užila při cestě k soudu motorové vozidlo Ford Galaxy reg. zn. X na trase ze svého sídla v Třebíči do Brna a zpět (celkem 2x 78,2 km). Náhrada za spotřebované pohonné hmoty činí při doložené ceně za nákup nafty motorové v ceně 45,50 Kč/l a průměrné spotřebě motoru dle technického průkazu 6,4 l/100 km částku 454,27 Kč. Náhrada za používání silničního motorového vozidla v sazbě 5,90 Kč na kilometr (viz § 1 vyhlášky č. 573/2025 Sb.) činí za ujetou trasu 156 km částku 920,40 Kč. K tomu krajský soud připočítal náhradu za promeškaný čas dle § 14 odst. 1 písm. a) a odst. 3 advokátního tarifu ve výši čtyř půlhodin v sazbě 150 Kč, tedy celkem 600 Kč. Zástupkyně nedoložila, že je plátcem DPH, a proto soud nezvýšil vypočtenou náhradu odměny o částku připadající na tuto daň.
46. Celkem náleží žalobci náhrada nákladů řízení ve výši 12 115 Kč po zaokrouhlení na celé koruny nahoru, kterou je žalovaná povinna vyplatit mu za podmínek výroku II. tohoto rozsudku.

P o u č e n í : Proti tomuto rozsudku lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává u Nejvyššího správního soudu. V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

V Brně dne 31. března 2026

JUDr. Lukáš Hlouch, Ph.D. v. r.
samosoudce